

SINTEZA OBSERVAȚIILOR
la proiectele caietelor de sarcini întocmite
pentru procedurile de selecție comparativă organizate în vederea
acordării licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru

Furnizarea serviciilor de programe audiovizuale de televiziune în sistem digital terestru se poate realiza numai în condițiile obținerii unei licențe de utilizare a frecvențelor radio¹, cadrul legislativ fiind asigurat, în principal, de prevederile Legii nr. 504/2002 a audiovizualului, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 1213/2009 pentru aprobarea Strategiei privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră și implementarea serviciilor multimedia digitale la nivel național, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 464/2010 privind acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune și pentru modificarea Strategiei privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră și implementarea serviciilor multimedia digitale la nivel național, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1213/2009.

Urmare a prevederilor art. 59 alin. (4)² din Legea nr. 504/2002, în vederea asigurării unui mecanism transparent, obiectiv și nediscriminatoriu a procedurilor de selecție și a criteriilor pe marginea cărora aceste proceduri au loc, ulterior adoptării actelor normative reclamate de legislația de specialitate, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a supus procedurii de consultare proiectele caietelor de sarcini întocmite pentru procedurile de selecție comparativă organizate în vederea acordării licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune.

Mai mult, Decizia președintelui ANCOM privind procedura de acordare a două licențe de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru de televiziune dispune cu privire la publicarea caietelor de sarcini în vederea consultării, posibilitatea persoanelor interesate să transmită observațiile, urmând ca, ulterior acestei faze, să fie elaborată forma finală.

Perioada de consultare pentru proiectele caietelor de sarcini, publicate pe pagina de internet a ANCOM la data de 14 iunie 2010, s-a împlinit la data de 25 iunie 2010.

¹ Actul administrativ prin care se acordă unei persoane fizice sau juridice, autorizate în condițiile legii de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații să furnizeze rețele de comunicații electronice și servicii de comunicații electronice destinate publicului, dreptul de a utiliza pe o perioadă determinată frecvențele radio, în sistem digital terestru.

² „(4) Licențele de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru se acordă de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații unor operatori de multiplex de radiodifuziune/televiziune, pe baza unor proceduri de selecție organizate de aceasta [...]”.

Observațiile primite de către ANCOM în cursul perioadei de consultare se referă, în principal, la următoarele aspecte:

1. Precizări cu privire la procentul de 67% reținut în cadrul pct. 1.1.6 din caietele de sarcini.

Una dintre problemele supuse analizei în perioada de consultare publică se referă la participația persoanei juridice străine sau a unei asocieri constituite, participante la procedura de selecție.

Cerința deținerii unei participații de minim 67% din capitalul social sau drepturile de vot se referă la persoana juridică străină doar în cazul în care aceasta participă singură la procedura de selecție, pe când în cazul asocierii, cerința se referă la întreaga asocierie. Condiția capătă un sens și mai clar odată ce punctul 1.1.6 se interpretează coroborat cu prevederile punctului 5.5 lit. a) din caietele de sarcini. Cu alte cuvinte, procentajul de 67% poate va fi îndeplinit împreună de membrii asocierii și chiar dacă unul dintre aceștia este persoană juridică străină.

În ce privește persoanele juridice străine, unul dintre respondenți a formulat observații cu privire la posibilitatea acestora de a deveni titularii a licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru. Precizăm că o persoană juridică străină poate doar să participe la proceduri, urmând ca licența să îi fie atribuită prin intermediul unei subunități cu personalitate juridică sau a unei noi persoane juridice controlate de către aceasta prin acționariat.

2. Modificarea graficului de desfășurare a procedurii de selecție.

Unul dintre respondenți a solicitat modificarea graficului de desfășurare a procedurii de selecție, justificând măsura propusă prin volumul mare de date ce trebuie prelucrate. A fost acceptată sugestia mutând termenul de depunere a ofertelor de la 19.08.2010 la 31.08.2010. De asemenea, termenele ulterioare au fost decalate cu perioada corespunzătoare.

3. Modificarea punctului 2.2.2 din caietele de sarcini întocmite în sensul luării în considerare a rețelelor de emițătoare existente în sistem analogic.

O modificare a acestui punct în sensul sugerat nu poate fi acceptată, prevederile punctului 2.4 fiind acoperitoare pentru situația în care este necesară modificarea unui canal.

Clarificarea punctului 2.2.2 din cadrul caietului de sarcini întocmit pentru Multiplexul nr. 2.

Puterea efectiv radiată se va menține pe cât posibil în aceleași limite în cele două faze, însă în cazul în care sunt necesare modificări se vor aplica prevederile caietului de sarcini de la punctul 2.4.

4. Modificarea punctului 2.2.3 – „Caracteristici tehnice generale” din Caietele de sarcini.

Impunerea unui anumit câmp la marginea alocării asigură compatibilitatea co-canal avută în vedere la planificarea frecvențelor la Conferința Regională RRC06. Valorile de câmp sunt specificate pentru o înălțime a antenei de recepție de 10 m deasupra solului și

probabilitate de acoperire de 95% din locații corespunzătoare configurației RPC2 (Reference Planning Configuration 2) – conform Planului asociat Acordului Geneva 2006. Ele reprezintă un compromis între tipul de recepție fix și portabil outdoor pentru care a fost realizat planul. Respectarea întocmai a condițiilor în care a fost realizat planul va impune foarte multe constrângeri implementării și, având în vedere termenele, considerăm că această soluție este una în sprijinul și nu în detrimentul operatorului. Adoptarea unei polarizări orizontale pentru un operator existent este discriminatorie față de ceilalți operatori și nu poate fi acceptată.

Un alt respondent a solicitat clarificarea aproape în întregime a punctului 2.2.3 motiv pentru care considerăm utile și următoarele precizări:

- valoarea intervalului de gardă nu este impusă, ci este lăsată la alegerea operatorului;
- existența serviciilor interactive nu este obligatorie. Sunt punctate ofertele care prevăd și furnizarea de astfel de servicii, cum ar fi EPG, SI/PSI, LCN, etc.
- sistemul de acces condiționat este la alegerea operatorului.

De asemenea, o altă sugestie privește impunerea ca standard de transmisie și a DVB-T2. În opinia noastră, nivelul de dezvoltare al tehnologiei face prematură o astfel de obligație.

Textul de la punctul 2.2.3 din caietele de sarcini a fost completat prin menționarea condițiilor în care au fost precizate valorile de câmp (antena de recepție și probabilitatea de acoperire). De asemenea, s-a eliminat limita de putere de 50 kW.

5. Modificarea punctului 2.2.4.

Un respondent a solicitat extinderea obligativității de difuzare și la posturile private. Sugestia nu este acceptată deoarece raporturile dintre radiodifuzorii privați și operatorul de multiplex vor fi strict comerciale, plecând de la interesul sau nu al primilor de a fi preluați în multiplex.

O altă observație se referă la eliminarea obligativității transmisiei în format analogic a programului TVR2 pe toată durata tranziției la sisteme digitale.

Precizăm că observația este însușită urmând ca textul modificat al punctului 2.2.4 să reflecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1213/2009, precum și obligația de respectare a oricărei decizii a Consiliului Național al Audiovizualului pe acest subiect.

De asemenea, plecând de la faptul că Hotărârea Guvernului nr. 1213/2009 nu identifică unul dintre cele două multiplexe ca având obligația sau dreptul exclusiv de a prelua programele TVR1 și TVR2, caietele de sarcini au fost modificate în sensul eliminării obligației de preluare impusă doar Multiplexului nr. 1 și înlocuirii ei cu obligația de a avea în vedere la redactarea ofertei și de a accepta o posibilă preluare a acestor programe pentru ofertanții ambelor multiplexe.

6. Modificarea punctului 3.1.1 din caietele de sarcini în sensul eliminării posibilității participării la procedura de selecție și a persoanelor juridice străine.

Respondentul face confuzie între calitatea de ofertant pe care o poate deține o persoană juridică străină și cea de titular al licenței de utilizare a frecvențelor radio. Detaliile cu privire la această distincție se regăsesc în cadrul punctului 1.

7. Precizarea în clar a documentelor ce trebuie furnizate pentru a se putea dovedi îndeplinirea condițiilor precăzute la punctul 3.1.1 lit. e) și lit. h).

În ce privește condiția prevăzută la lit. e) precizăm că nu este necesară depunerea vreunui înscris anume, verificarea existenței datoriilor către ANCOM realizându-se în cadrul Serviciului Venituri și Executări al autorității de reglementare.

Cu privire la condiția prevăzută la punctul 3.1.1 lit. h), precizăm că este necesară depunerea certificatului de atestare fiscală privind îndeplinirea obligațiilor exigibile de plată, document ce trebuie să însoțească oferta, astfel cum dispune punctul 5.1. lit e) din Caietele de sarcini, coroborat cu punctul 5.3 în cazul persoanelor juridice străine.

8. Modificarea punctului 3.2 lit. c) din proiectele caietelor de sarcini în sensul eliminării atributului de „ferm” al angajamentului de suținere financiară.

Interpretarea respondentului pentru punctul 3.2 lit. c) din proiectele caietelor de sarcini supuse consultării este în afara sensului urmărit de ANCOM. Rațiunea observației constă în faptul că unii potențiali participanți sunt ținuti prin norme interne sau legale de efectuarea unor licitații în alegerea finanțatorului. În acest context precizăm că prin „ferm” Caietele de sarcini înțeleg acele promisiuni clare de finanțare a unui proiect cunoscut și acceptat de către finanțator, promisiuni care în mod evident sunt condiționate de faptul ipotetic al câștigării licenței și care pot fi condiționate suplimentar de faptul ipotetic al selectării sale ca finanțator de către ofertant. Cu alte cuvinte, un angajament de finanțare astfel condiționat este acceptat deoarece licitația de care vorbește respondentul nu poate avea decât două rezultate:

- desemnarea semnatarului angajamentului ca finanțator al proiectului
- sau
- desemnarea unui alt finanțator, care oferă condiții de creditare mai bune ofertantului

ambele variante fiind suficiente scopului Caietelor de sarcini.

9. Modificarea punctului 3.4. din cadrul proiectelor de caiete de sarcini.

A fost solicitată verificarea și punctarea unor elemente prezentate mai jos, în detrimentul numărului de emițătoare.

Considerăm că **acoperirea** cerută de Hotărârea Guvernului nr. 464/2010 este suficientă scopului procedurilor de selecție și este, în același timp, condiție eliminatorie, ca atare punctarea unei acoperiri mai bune este nerelevantă. Punctarea numărului de emițătoare pentru realizarea aceleiași acoperiri include asigurarea unui anumit **câmp de recepție**, o anumită **topologie a rețelei** și o anumită **disponibilitate a semnalului**. În ce privește **modalitățile de transport** și **redundanța** facem precizarea că aceste elemente sunt greu cuantificabile pentru acordarea unui punctaj obiectiv.

În ce privește punctul 3.4 lit. b) din proiectele de Caiete de sarcini, capacitatea de transmisie a unui multiplex este dată de tipul de compresie, de tipul de modulație și de parametrii de modulație și, ca urmare, este diferită în funcție de sistemul utilizat. Ofertantul trebuie să specifice valoarea acestei capacități în Mb/s.

O altă sugestie privește eliminarea unor termeni cu valoare absolută, improprii unor norme privind redactarea ofertelor, cum ar fi „să facă dovada” sau „să demonstreze”. Observația a fost acceptată și implementată în caietele de sarcini.

10. Eliminarea punctului 3.5.1 din cadrul proiectelor de caiete de sarcini.

Solicitarea are ca motivație inconsistența noțiunii de „tarife acceptabile pentru preluarea în multiplex”. Observația este însușită parțial și textul este modificat corespunzător.

11. Eliminarea punctului 3.5.2 din cadrul proiectelor de caiete de sarcini pentru motivul inexistenței cadrului legal.

Lipsa deciziei președintelui ANCOM privind modalitatea de subvenționare și procedura de distribuire a echipamentelor de recepție, precum și categoriile de persoane care pot beneficia de subvenție nu este un motiv ca ofertanții să nu își prezinte propriile viziuni asupra acestui aspect.

12. Modificarea punctului 4.22 în sensul reținerii noțiunii de „zile lucrătoare” și nu de „zile calendaristice”.

Implementarea acestei observații atrage modificarea calendarului propus mai mult decât a fost deja realizat, fapt ce, nu este acceptabil pentru buna desfășurare a procedurilor de selecție.

13. Extinderea numărului de pagini permis pentru redactarea ofertelor (punctul 4.12).

În condițiile în care tabelele și hărțile necesare nu sunt incluse în numărul de 200 de pagini, considerăm că valoarea existentă este suficientă pentru a realiza o ofertă completă, corectă și bine orientată pe cerințele caietului de sarcini.

14. a) Modificarea punctului 6.2.2 prin diminuarea numărului de puncte acordat pentru subvenționarea echipamentelor terminale.

În opinia noastră grila de punctaj este bine echilibrată pe cele patru mari componente. Încurajarea subvenționării unui număr însemnat de echipamente de recepție este un obiectiv al autorității, care concordă și cu intenția Executivului exprimată prin fixarea unor valori ale taxei de licență diferite în funcție de numărul de echipamente subvenționate integral.

14. b) Eliminarea criteriului de punctare reprezentat de „specializarea în domeniul operării rețelelor publice DVB-T”.

În opinia noastră este foarte relevantă experiența potențialilor ofertanți în chiar obiectul procedurilor de selecție, argumentul potrivit căruia operatorii din Romania neputând dovedi o asemenea experiență neputând anula necesitatea acestui criteriu.

14. c) Eliminarea obligativității ca echipamentele să permită recepția semnalului codat HDTV

Motivația solicitării are ca bază o stare de fapt reală, și anume că este foarte probabil ca destinarii echipamentelor subvenționate să nu dețină televizoare echipate cu funcție HDTV. Argumentul este reținut ca pertinent, dar pentru că recepția semnalului codat HDTV este un deziderat pentru proiecția de timp reprezentată de valabilitatea licenței, se propune modificarea filozofiei grilei de punctaj în sensul eliminării obligației menționate mai sus corelată cu o scadere a punctajului de la 20 la 15 puncte și în sensul încurajării dotării cu echipamente care să permită recepția semnalului codat HDTV prin acordarea a 5 puncte.

14. d) Se solicită diminuarea punctajului acordat serviciilor suplimentare deoarece acestea sunt cu valoarea adugată

Punctajul este diminuat de la 8 la 5 puncte, diferența fiind redistribuită în mod egal criteriilor privind vechimea și specializarea.

14. e) Renunțarea, înlocuirea sau modificarea anumitor criterii privind capacitatea financiară

Una din observațiile primite vizează cursul de schimb valutar utilizat pentru conversia din moneda în care sunt exprimate situațiile financiare ale ofertanților în euro, solicitându-se utilizarea unui curs valutar mediu aferent exercițiului financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare.

Având în vedere faptul că **Bilanțul Contabil** al unei companii reprezintă documentul **static** de sinteză prin care se prezintă activele și pasivele companiei **la data închiderii exercițiului financiar**, considerăm că pentru conversia în moneda euro în scopul evaluării elementelor bilanțiere este corectă utilizarea unui **curs valutar aferent datei încheierii exercițiului financiar**.

În cazul **Contului de Profit și Pierdere** și a celorlalte elemente din situațiile financiare ale companiei, acestea reprezintă rapoarte **dinamice** ce evidențiază fluxuri de venituri și cheltuieli care au avut loc **pe parcursul exercițiului financiar** aferent. Considerăm deci că pentru conversia în moneda euro în scopul evaluării acestor elemente este corectă utilizarea unui **curs valutar mediu aferent exercițiului financiar respectiv**.

În concluzie, pentru conversia în euro a situațiilor financiare aferente exercițiilor financiare 2007-2009, pentru elementele bilanțiere va fi utilizat un curs valutar aferent datei închiderii exercițiului financiar, respectiv cotația InforEuro pentru luna următoare celei în care s-a încheiat exercițiul financiar pentru care s-au întocmit situațiile financiare, pentru fiecare din cei trei ani, iar pentru toate celelalte elemente din situațiile financiare va fi utilizat un curs valutar mediu aferent exercițiului financiar, respectiv media cotațiilor InforEuro pentru perioada derulării exercițiului financiar pentru care s-au întocmit situațiile financiare, pentru fiecare din cei trei ani.

Unul dintre respondenții la consultarea publică a adresat ANCOM observații privind indicatorii de evaluare a capacității financiare incluși în grila de punctaj, asupra relevanței și proporționalității unora dintre aceștia.

Considerăm că evaluarea capacității financiare a ofertanților în cadrul celor două proceduri reprezintă o etapă deosebit de importantă în evaluarea potențialului acestora de a susține din punct de vedere financiar un proiect de magnitudine și importanța atât la nivel național cât și european a implementării televiziunii digitale. Astfel considerăm că indicatori precum cifra de afaceri, EBITDA, gradul de îndatorare și investițiile realizate de ofertanți în anii precedenți pot oferi într-un mod transparent și suficient de detaliat imaginea capacității și stabilității financiare a acestora. Există desigur în teoria și practica financiară și alți indicatori de evaluare a companiilor, în opinia noastră fiind selectați dintre aceștia cei mai relevanți în raport cu scopul evaluării.

Una din observațiile primite reclamă neclarități în exprimarea indicatorilor privind cifra de afaceri (**punctele 1.1 și 2.10**) și faptul că valorile acestor doi indicatori sunt exclusiviste și disproporționate pentru piața de telecomunicații din România, discriminând operatorii români.

Dorim să precizăm că la punctul 1.1 este vorba de cifra de afaceri **medie** pentru perioada 2007-2009, aceasta vizând întreaga activitate a ofertantului, în timp ce la punctul 2.10 este vorba de cifra de afaceri **cumulată** din comunicații electronice pe perioada 2007-2009. În urma observațiilor primite considerăm justificată reducerea pragului valorilor pentru care se acordă punctaj maxim la valoarea de 1 miliard euro în cazul cifrei de afaceri medii pentru perioada 2007-2009 (punctul 1.1) și respectiv la 1.5 miliarde euro în cazul cifrei de afaceri cumulate din comunicații electronice pentru perioada 2007-2009 (punctul 2.10).

Subliniem faptul că aceste valori nu pot fi considerate disproporționate sau discriminatorii în condițiile în care la nivelul anului 2009 compania cu cea mai mare cifră de afaceri din România a înregistrat o valoare a acestui indicator de peste 3 miliarde euro, în timp ce în cazul companiilor cu cele mai mari cifre de afaceri ce activează pe piața de comunicații electronice din România valorarea indicatorului a fost de aproximativ 1 miliard de euro, în condițiile unei piețe naționale și globale în scădere. De asemenea, reamintim faptul că procedura este deschisă atât operatorilor care activează în România cât și celor ce activează pe alte piețe și că punctajul se acordă, proporțional, și pentru valori inferioare pragurilor respective.

Una din observațiile primite vizează eliminarea indicatorului privind gradul de îndatorare al ofertantului, atât a celui aferent exercițiului financiar 2009 (punctul 1.3) cât și cel previzionat la data de 30 iunie 2012 (punctul 1.4).

Considerăm gradul de îndatorare un indicator important în evaluarea solidității financiare a unei companii și din acest motiv el a fost inclus ca și criteriu în grila de punctaj. Gradul de îndatorare pe anul 2009 se va calcula prin raportarea datoriilor cu scadența mai mare de 1 an la capitalurile proprii. Pentru acest indicator punctajul maxim se va acorda pentru valoarea cea mai scăzută. În ceea ce privește gradul de îndatorare prognozat la data de 30 iunie 2012 acesta a fost inclus în grila de punctaj pentru a evalua situația din punct de vedere a îndatorării ofertantului după finalizarea fazei 3 de dezvoltare, atunci când acoperirea cu servicii va fi de cel puțin 90% din populație și 80% din teritoriu, considerând că până la acel moment o parte considerabilă a investițiilor necesare a fost deja efectuată.

15. Modificarea punctului 6.2.2.8 în sensul ca moneda de referință să fie RON.

Sugestia nu poate fi acceptată deoarece moneda națională nu este convertibilă în orice altă monedă potențial a fi folosită în situațiile financiare depuse.

16. Acoperirea capitalei cu 3 emițătoare (punctul 6.2.2.5.).

Sunt solicitate lămuriri cu privire la ipoteza acoperirii integrale a Bucureștiului cu mai puțin de 3 emițătoare. Din experiența ANCOM dobândită cu prilejul emisiilor experimentale în format digital terestru, experimente actuale ale unor operatori, municipiul București nu se poate acoperi la un nivel satisfăcător cu mai puțin de 3 emițătoare de putere medie,

adecvate pentru instalare în perimetrul urban. În acest sens, pentru a fi recunoscută drept lansare comercială cu 10 emițătoare, 3 dintre ele trebuie să fie în București.

17. Eliminarea condiției prevăzute la punctul 6.2.3. lit. g)

Unul dintre respondenți a solicitat eliminarea lit. g) din cadrul punctului 6.2.3, motivând propunerea efectuată prin faptul că Hotărârea Guvernului nr. 1213/2009 nu prevede explicit obligativitatea furnizării și a programului TVR2 până la data de 1 ianuarie 2012.

Motivația observației a fost înlăturată prin modificările expuse la punctul 5 al sintezei observațiilor. Plecând însă de la această critică, a fost constatată necesitatea ca acest caz de respingere a ofertei ca neconformă să fie extins cu privire la respectarea tuturor cerințelor tehnice prevăzute la punctul 2.2.

18. Clarificarea situației procedurii de selecție în cazul eventualelor contestații depuse.

Una dintre întrebările ridicate pe parcursul procedurii de consultare publică a privit situația procedurii de selecție în cazul contestării la instanțele de drept comun a rezultatului licitației.

Facem precizarea că ulterior stabilirii câștigătorului și îndeplinirii celorlalte condiții prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 464/2010 (plata taxei de licență) și în caietele de sarcini (punctele 9.1 și 9.2), autoritatea de reglementare va acorda licența de utilizare a frecvențelor radio persoanei/persoanelor desemnate câștigătoare. În ceea ce privește contestațiile depuse la instanțele de drept comun, acestea se vor supune reglementărilor de drept comun.

19. Menționarea în cuprinsul caietelor de sarcini a obligativității achitării tarifului de utilizare a spectrului/plata tarifului de utilizare a spectrului pe măsura utilizării resurselor limitate.

Față de problema supusă analizei considerăm necesare anumite clarificări privind regimul juridic al sumelor ce se percep pentru: **i)** acordarea licenței de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru și **ii)** utilizarea spectrului radio, resursă publică națională aflată în proprietatea publică a statului și în administrarea ANCOM.

De la bun început trebuie să clarificăm conceptul de **taxă de licență**, taxă destinată bugetului de stat, care se aplică atât în cazul acordării licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru ce își au temeiul în Legea nr. 504/2002 a audiovizualului, cu modificările și completările ulterioare, cât și în cazul licențelor de utilizare a frecvențelor radio ce își au rațiunea în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu dispozițiile art. 59 alin. (5) din Legea nr. 504/2002, acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru poate fi condiționată de plata către bugetul statului a unei taxe de licență. De asemenea, prevederile art. III alin. (2) și alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 464/2010, dispun că licențele de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru pentru difuzarea serviciilor de programe de televiziune în sistem digital terestru se acordă operatorilor de multiplex, în urma unor

proceduri de selecție organizate de ANCOM sub condiția plății către bugetul statului a unei *taxe de licență*.

În ceea ce privește **tariful de utilizare a spectrului radio**, dispozițiile art. 62, respectiv ale art. 62¹ din Legea nr. 504/2002 sunt clare în privința obligațiilor ce cad în sarcina titularului licenței de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru. Din analiza textelor legale amintite este evident că natura și regimul juridic ale celor două sume datorate sunt distincte, rațiunile existenței acestora încadrându-se specificului reglementării în domeniul comunicațiilor electronice (a se vedea dispozițiile art. 15 alin. (3) și art. 19 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare).

O altă idee transmisă în consultarea publică este cea a plății tarifului de utilizare a spectrului pe măsura utilizării acestuia. În acest sens precizăm că temeiul legal al tarifului de utilizare a spectrului și anume art. 62, respectiv ale art. 62¹ din Legea nr. 504/2002, texte care fac referire la plata unui tarif de către titularul licenței, consacră principiul potrivit căruia resursa limitată este deja alocată prin actul administrativ ce urmează a fi acordat. O soluție de natura celei propuse în perioada de consultare este în contradicție cu textul actelor normative în vigoare, motiv pentru care observația primită nu poate fi acceptată.

Cu toate acestea, ANCOM are în vedere în perioada imediat următoare lansarea unei proceduri de consultare publică prin care să fie supus atenției persoanelor interesate cuantumul tarifului de utilizare a spectrului ce urmează a fi achitat de către titularul/titularii licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru, ocazie cu care autoritatea de reglementare va lua în considerare posibilitatea reducerii cu 50% a tarifului de utilizare a spectrului pentru perioada 2010-2011, această perioadă fiind esențială pentru demararea construirii și implementării rețelelor publice de comunicații electronice destinate furnizării.

Pentru a răspunde și observației privind lipsa posibilității de a face predicții exacte în cuprinsul ofertelor în lipsa valorii tarifului de utilizare a spectrului, facem precizarea că aceasta va fi cunoscută cel puțin la nivel de consultare publică în timp util pentru a înlătura acest neajuns.

20. Modificarea punctului 8.4.2 din caietele de sarcini în sensul clarificării modului de tratare a interferențelor cauzate altor titulari de drepturi de utilizare a frecvențelor radio.

A fost propusă și acceptată completarea privind realizarea unei verificări prealabile a ANCOM în cazul apariției de interferențe.

21. Modificarea punctului 8.4.5 din caietele de sarcini în sensul clarificării momentului în care ANCOM poate modifica amplasamentele din structura rețelei.

Punctul aflat în discuție reprezintă consecința punctului 8.2.1, text care face referire la felul în care se obține autorizarea stațiilor ce fac parte din componența rețelei de comunicații electronice.

Facem precizarea că autorizarea ulterioară a fiecărei stații se va realiza numai după verificarea asigurării compatibilității radioelectrice cu asignările existente, ceea ce presupune că pot interveni modificări de amplasamente numai în situația în care prin asignarea propusă este afectată funcționarea altor rețele de comunicații electronice.

Introducerea în cadrul punctului 8.4.5 a unor derogări cu privire la zonele de acoperire sau cu privire la termenul de finalizare a unei etape în cazul apariției unei astfel de situații ar fi de natură să încalce prevederile Hotărârii Guvernului nr. 464/2010.

22. Specificarea modului de calcul a penalităților în cazul încălcării obligațiilor din licență sau din legislația în vigoare.

În ceea ce privește observația privind un eventual „calcul al penalităților” subliniem că proiectul caietelor de sarcini supuse consultării publice nu reține dispoziții privind eventuale penalități incidente.

Totuși, pentru tratarea acestui subiect, este necesară o analiză atât a eventualei nerespectări a obligației de subvenționare a echipamentelor de recepție, cât și o analiză a nerespectarea celorlalte obligații asumate pe parcursul procedurii de selecție.

În privința nerespectării obligației asumate de subvenționare a echipamentelor de recepție considerăm relevante:

Proiectul de decizie privind determinarea cuantumului taxei de licență pentru acordarea licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru prevede, în cadrul art. 3 alin. (3), consecința nerespectării obligației asumate, respectiv **recalcularea valorii taxei de licență**.

În ce privește nerespectarea obligațiilor asumate în cursul procedurii de selecție, după momentul acordării licenței, dat fiind că obligațiile asumate, altele decât cele tratate mai sus, sunt preluate în cadrul licenței, în conformitate cu prevederile punctului 9.1 lit. c)³ și lit. d)⁴ din caietele de sarcini, în conformitate cu dispozițiile art. 90¹ alin. (1) lit. b) din Legea nr. 504/2002, fapta are caracter contravențional și va fi tratată în mod corespunzător.

Nu în cele din urmă, în conformitate cu prevederile art. 65¹ din Legea nr. 504/2002, licența de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru poate fi retrasă pentru nerespectarea obligațiilor prevăzute în licență.

23. Modificarea punctului 9.1 lit. b) din caietele de sarcini în sensul clarificării cerințelor suplimentare ce pot fi solicitare.

Facem precizarea că prevederea aflată în discuție trebuie privită în sens pozitiv. În primul rând este de subliniat că așa cum prevede teza a doua „*condițiile suplimentare se vor baza pe cerințele minimale stabilite de prezentul document, precum și pe angajamentul ofertantului ce va deveni titular de licență*”.

Cum în cazul proiectelor caietelor de sarcini nu au fost stabilite condiții suplimentare față de cele care sunt deja reclamate de Autorizația Generală, din punctul nostru vedere, singurele condiții suplimentare ce mai pot să intervină sunt consecința angajamentului ofertantului care își formulează oferta de așa manieră încât să atragă impunerea unor condiții suplimentare. Această nuanță trebuie să fie sesizată de persoanele interesate deoarece potrivit punctului 9.1 lit. c) din caietele de sarcini „*toate angajamentele ofertantului câștigător prezentate în oferta sa vor fi preluate în licență ca obligații*”.

24. Reașezarea punctului 9.2 „Condiții de eliberare a licenței” în cadrul cerințelor minimale din caietele de sarcini.

³ „c) toate angajamentele ofertantului câștigător prezentate în oferta sa vor fi preluate în licență ca obligații;”

⁴ „d) nerespectarea obligațiilor din licență ori în anexele la ceașta sau a oricăror altor reglementări aplicabile prezentei licențe atrage după sine aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezenta licență și/sau cele prevăzute de legislația în vigoare.”

Punctul 9.2 își are locul după descrierea procedurii de selecție și asta deoarece întreg punctul se referă la momentele de după stabilirea câștigătorului procedurii de selecție și până la îndeplinirea celorlalte condiții de către persoana desemnata câștigătoare a procedurii.

Facem precizarea că cerințele punctului 9.2 nu pot fi solicitate la momentul calificării ofertelor deoarece în anumite cazuri persoana căreia îi va fi atribuită licența este constituită după terminarea licitației, și numai în eventualitatea în care o persoană juridică străină sau o asocierie este desemnată câștigătoare. În ce privește neîndeplinirea cerințelor punctului 9.2 din caietul de sarcini, respondentul pe această temă va trebui să analizeze punctul 9.3, text ce dispune că *„În orice situație în care este imposibilă eliberarea licenței către câștigătorul procedurii de selecție din motive imputabile acestuia, aceasta se va acorda următorului clasat conform punctajului realizat”*. În atare condiții, neîndeplinirea condițiilor cerute în cadrul 9.2 profită următoarelor clasate în cadrul procedurii de selecție.

25. Aplicabilitatea punctului 9.2. lit. b) în cazul asocierilor și a persoanelor juridice străine

Respondentul face o confuzie, deoarece în acest caz condițiile cerute de punctul 9.1. lit. a) nu trebuie respectate de membrii asocierii ci de persoana juridică nou creată în conformitate cu punctul 1.1.6. sau de către subunitatea cu personalitate juridică în cazul ofertantului persoană juridică străină.

26. Modificarea punctului C.3.2 din Anexa 1 la proiectele caietelor de sarcini propuse în sensul eliminării obligativității prezentării harților în format electronic .jpeg, precum și a eliminării unor cerințe de prezentare a hărților pe hârtie tipărită format A3.

Observația primită este acceptată, motiv pentru care forma finală a punctului C.3.2 va fi modificată corespunzător.

27. Modificarea punctului D.1 din Anexa 1 la proiectele caietelor de sarcini.

Punctul D.1 din Anexa 1 se referă la tariful perceput pentru o acoperire națională și ca urmare acoperirea pe emițător, ca variantă alternativă de tarifare, nu are relevanță. Considerăm că valoarea capacității de transmisie este singurul parametru relevant pentru acest tarif.

28. Condițiile pentru prelungirea termenului de valabilitate al licenței.

Având în vedere prevederile art. 61¹ alin. (1) din Legea nr. 504/2002, termenul de valabilitate a licenței de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru este de 10 ani de la data comunicării. În același timp, alineatul (2) al aceluiași articol 61¹ prevede că licența de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru poate fi prelungită din 10 în 10 ani, în condițiile stabilite de ANCOM, moment în care pot fi revizuite și condițiile ce au fost avute în vedere la acordarea inițială a licenței.

În situația în care autoritatea de reglementare pune în discuție, la acel moment, revizuirea unor condiții, textul de lege prevede ca titularul licenței de utilizare a frecvențelor

radio în sistem digital terestru să fie informat cu privire la modificările ce trebuie operate și i se va acorda un termen de conformare proporțional cu natura calitativă și cantitativă a acestora.

În ce privește întrebarea legată de perceperea unei alte taxe de licență, taxă ce ar putea fi percepută suplimentar la momentul prelungirii termenului de valabilitate al licenței, art. 59 alin. 5) din Legea nr. 504/2002 este clar și nu dispune decât cu privire la plata taxei la acordarea inițială a licențelor de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru. Cu alte cuvinte, în cazul prelungirii termenului de valabilitate al licenței de utilizare a frecvențelor radio în sistem digital terestru ANCOM constată că legea nu distinge, nu prevede o asemenea soluție, caz în care, în acest moment, se poate afirma că legea nu condiționează prelungirea licenței de acordarea unei taxe suplimentare.

În final, vrem să facem precizarea că toate referirile făcute sunt pentru ambele caiete de sarcini, excepțiile fiind identificate în mod expres. De asemenea, caietele de sarcini în forma lor finală, cuprinzând modificările efectuate, neevidențiate prin reformulare în acest material, pot fi consultate pe pagina de internet a ANCOM, alături de această sinteză a observațiilor.